

Бакутін Євген Іванович,

викладач кафедри тактико-спеціальної
підготовки навчально-наукового інституту
№ 3 Національної академії внутрішніх справ

УМОВИ ВИКОРИСТАННЯ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ КРИМІНАЛІСТИКИ

Питання технічного забезпечення правоохоронців є завжди актуальним. Вимога сучасної практичної роботи правоохоронців – це необхідність широкого впровадження новітніх технічних засобів та належного використання інновацій. Превентивну діяльність, розкриття та розслідування правопорушень неможливо без отримання певної доказової інформації отриманої технічними приладами та технічними засобами. Можливість фіксації та збору доказів з місць учинення правопорушень сприятиме як розкриттю, так і профілактиці правопорушень.

М. В. Кобець та Б. В. Жуков зазначають, що основне призначення техніки – це полегшення і підвищення ефективності праці людини, розширення його можливостей, звільнення (часткове або повне) людини від роботи в умовах, небезпечних для здоров'я. Засоби техніки застосовуються під час збору, зберігання, обробки і передачі інформації, пересування і зв'язку, забезпечення обороноздатності [1, с. 18].

М. І. Скригонюк стверджує, що криміналістична техніка є розділом криміналістики, системою теоретичних положень і принципів розробки та застосування науково – технічних засобів і методів виявлення, фіксації, вилучення, накопичення і перероблення упредметненої (матеріалізованої) інформації про розслідувані події, а також технічних засобів і способів попередження злочинів [2, с. 24].

Криміналістична техніка має своїм основним призначенням виявляти і досліджувати інформацію про вчинений злочин, інформацію, яка є в матеріальних властивостях обставин суспільно небезпечного діяння як події, що розслідується. Встановлення закономірності механізму правопорушення, особу правопорушення, виникнення джерел відповідної інформації з метою попередження правопорушень, їх розкриття, та розслідування. Завданням криміналістичної техніки є визначений обсяг процесуальної діяльності, спрямованої на раціональне, дійове, швидке і повне розкриття та розслідування правопорушень.

Використання науково-технічних засобів і методів виявлення, фіксації матеріалізованої інформацію про подію як правопорушення

має відповідати певним вимогам – правилам, умовам, що є обов'язковим для виконання: 1) дотримання законності; 2) наукова обґрунтованість і надійність; 3) кваліфіковане застосування засобів; 4) запроваджені засоби техніки мають бути апробовані й рекомендовані компетентними органами для вибору та застосування.

На думку В. С. Кузьмічова та Г. І. Прокопенко криміналістична техніка являє систему наукових положень і розроблених на їх основі технічних засобів, методів виявлення, фіксації, вилучення, збереження і переробки інформації про подію, що розслідується, а також технічних засобів і методів для запобігання злочинам [3, с. 61]. Зазначені умови застосування – це: 1) законність; 2) відповідність нормам моралі; 3) наукова спроможність; 4) безпечність при застосуванні; 5) ефективність використання.

Зокрема, В. О. Маркусь стверджує, що власне техніка – дуже широке поняття, яке означає засоби діяльності людини, вироблену стійку систему наукових положень, знаряддя праці, використання інструментарію, що дозволяє зробити працю більш ефективною, якісною з меншою затратою зусиль. Тобто всі технічні засоби, які використовуються для роботи з джерелами доказів під час розслідування правопорушень, прийнято називати криміналістичною технікою [4, с. 52]. Межі застосування характеризуються двома умовами: 1) допустимістю та 2) результативністю.

Отже, провівши аналіз точок зору вітчизняних вчених зробимо висновок, що Євроінтеграційні прагнення України вимагають перебудови і значного підвищення рівня ефективності та якості діяльності правоохоронних органів, й насамперед новоствореної поліції. Підписання міжнародних угод також обумовлюють у діяльності поліції неухильне дотримання стандартів у сфері захисту прав людини під час реалізації правоохоронних функцій і діяти відповідно до міжнародних стандартів прав людини. Як приклад ст. 8 вказаної Конвенції передбачено право на повагу до приватного і сімейного життя [5]. Де вказано, що кожен має право на повагу до свого приватного і сімейного життя. Органи державної влади не можуть втручатись у здійснення цього права, за винятком випадків, коли втручання здійснюється згідно із законом і є необхідним у демократичному суспільстві в інтересах національної та громадської безпеки чи економічного добробуту країни, для запобігання заворушенням чи злочинам, для захисту здоров'я чи моралі або для захисту прав і свобод інших осіб.

Список використаних джерел

1. Спеціальна техніка: основні поняття, терміни та визначення : навч. посіб. / М. В. Кобець, Б. В. Жуков, П. П. Артеменко, В. А. Кудінов. Київ : Аванпост-Прим, 2013. 275 с.

2. Скригонюк М. І. Криміналістика : підручник. Київ : Атіка, 2005. 496 с.
3. Кузьмічов В. С., Прокопенко Г.І. Криміналістика : навч. посіб. Київ : Юринком Інтер, 2001. 366 с.
4. Маркусь В. О. Криміналістика : навч. посіб. Київ : Кондор, 2007. 558 с.
5. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : Закон України від 17 лип. 1997 р. № 475/97-ВР. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004.